

Murska Straža

Glasilo obmejnih Slovencev.

Uredništvo in upravnništvo v Gornji Radgoni,
Spodnji Griz št. 7, I. nadstr. I. Telefon št. 7.
Rokopisi se ne vračajo.

Izhaja vsak petek zjutraj in stane s poštnino
vred za celo leto 48 K, za pol leta 24 K, za
četrt leta 12 K. Posamezna številka stane 1 K.

Inserati: Ena šeststolpna petitvrsta (prostor
3 mm visok in 45 mm širok) K 1.50. Pri večkratni
objavi primeren popust.

Narodnost in mednarodnost.

Sedaj, ko so naše meje v glavnem do-
ločene, pravi marsikdo: Čemu še nadalje go-
voriti in pisati o narodnostnem vprašanju. Mi
smo jugoslov. državljani in v tem je zapo-
padena naša narodnost. Koristneje je tedaj,
ako opustimo narodnostni prepir in se potegu-
jemo v javnosti le za stanovske in osebne
koristi.

Mi pa pravimo, da je še vedno dovolj
tehtnih vzrokov za uveljavljenje narodnosti.
Sloviti Italijan Mazzini pravi, da narod ne
more in ne sme najti miru, dokler niso zdru-
ženi vsi njegovi deli. Zakaj narod je celota,
je živo telo, ki rabi za svoje nemoteno delo-
vanje cele in zdrave ude. V vsakem narodu živi
zavest njegove skupnosti. Včasih je ta zavest
medlejša, drugokrat močnejša, a nikdar je ni
moči zatreti. Naš narod je izgubil stotisoče
svojih članov. Zgodila se mu je krivica in ne
bo mogel mirovati, dokler ne bo krivica po-
pravljena. Izvršili so nasilje nad njim in vsako
nasilje se mora maščevati. To je testament,
ki bo šel od roda do roda, dokler ne bo be-
seda meso postala.

Ni dovolj, če kažemo s prstom na jugoslov.
državljanstvo. To, da smo zdaj pod streho na-
rodne države, ne pomeni samo na sebi prav
nič. Mi moramo narodno državo gojiti v samem
sebi, v svojem delu, v svojih težnjah, v svoji
skrbi za bodočnost. Država je samo zunanja
oblika, je sredstvo, ki se ga poslužuje narod
v dosego svojih ciljev. Tudi če je država proti
narodu, narod živi in se razvija, ako je živ-
ljenje v njem. Zato s tem še izdaleč ni rešeno
narodnostno vprašanje. Mi smo dobili le nov
pripomoček, da se z njim poslužimo v borbi,
ki traja prejkoslej. Ako bi v drugih narodnih
državah, ki obstojajo že dolgo časa in ki so
se razvile iz držav z domačimi vladarji, tako
na pr. v Nemčiji, Italiji, Madžarski že ugasnilo
narodnostno vprašanje, tedaj bi bilo povsem

naravno, da bi ga bili morali utrčiti tudi mi.
Res pa je, da v vseh teh državah delujejo iste
sile kakor poprej in silijo preko državnih mej
na naša tla, kakor so silile poprej. Če smo
kedaj imeli narodne nasprotnike, jih imamo
tudi zdaj. Razlika je v tem, da so oni za
toliko slabjši, za kolikor smo mi močnejši.

Recimo, da bi postala vsa Evropa kar čez
noč komunistična. Državne ograje bi padle,
za pravo bi bili vsi državljani velike evropske
države. Popolnoma nemogoče pa je, da bi se
v tem slučaju vsi zblížali ali celo izenačili.
Razlika med Angležem in Slovencem bi bila
ravno taka kot je zdaj. Nemec bi ostal nasproti
Slovcu Nemec, kakor je zdaj. Ljudi bi bilo
treba popolnoma iznova postaviti na svet;
ampak taki, kakršni so danes, so plod zgodo-
vinskega razvoja, plod različnih življenjskih
razmer in raznega podnebja. Zato bi gospodo-
vanja vajena in gospodarsko ter umsko razvi-
tejša Nemec in Anglež upravljala svoje sovje-
te drugače kakor Slovenec ali kak manjši narodi.
V začetku bi se morda to ne čutilo prehudo,
ali čez par desetletij živahnega razvoja, bi bili
maloštevilni slovenski sovjeti izkoriščani, za-
postavljeni in tlačeni od močnejših, številnejših
nemških sovjetov. Tako bi narodnost polagoma
in v drugi obliki premagala mednarodnost.
Zakaj več kakor vse lepe teorije je zeleno
drevo življenja, je dejal nemški pesnik Goethe,
a izkušnja nas uči, da se drevesa ne ravna-
jo po naši volji, temveč po notranjih zakonih, ki
so v njih, po zemlji, podnebju, vodi itd. Tudi
ljudstvo je skupina takih dreves, od katerih
vsaka poganja v drugačni zemlji, v drugem
podnebju in vsaka rodi svoje vrste sad.

Iz tega sledi, da narodnosti ne moremo
in ne smemo omalovaževati, kjer je ona del
nas samih. Narodnost tvori ali ruši države,
narodnost združuje ali cepi družbo. Mednarod-
nosti ne smemo prezirati, ker brez nje ni
narodnosti. Ena se izpopolnjuje v drugi; obe
pa podajate vnani izraz človeštva. Noben
narod se ne more trajno braniti vplivov

drugih narodov. Zelo uboga bi bila človeška
omika, če bi jo dal samo en narod. Bila bi
kakor organizem z enim organom.

Narodna država nam mora tedaj postati
pripomoček, da šele okrepimo narodnost —
ne več slovensko, temveč jugoslovansko —
da jo razvijemo na znotraj, uveljavimo njeno
silo pred prijatelji in neprijatelji ter na tem
požlahtnjenem drevesu lastne zemlje rodimo
kar največ sadu za človeštvo.

Borba za stanovske in osebne koristi ne
sme nikdar prestopiti meja narodnih koristi.
V svetu bomo imeli le toliko spoštovanja,
kolikor bomo mogli spoštovati samega sebe.
V tem je zapopadena narodnost in med-
narodnost.

Domači kraji.

Pri nas se premalo goji domoznanstvo. Premalo
pažnje posvečamo domači zgodovini, domačim šegam
in običajem. Ker smo mali narod, imamo prirojeno
slabost, delati se velike. Zdi se nam, da stoji tisto,
kar je domače, samoniklo in pristno naše, globoko
pod vsem onim, česar smo se naučili od tujcev. Otrok
v šoli začne spoznavati svet in tujino z nazornim
domoznanstvom poukom. Učitelj ga spomni na domači
potok in mu govori o velikih rekah, ki se izlivajo v
morje. Kaže mu domače griče in razširi njihov ozki
horizont na velikansko kopno Evrope. Na razvalinah
starih hiš ga seznaja s preteklostjo, z zgodovino.
Kakor v pravljici oživljajo pred njim ljudje, ki so
nekoč stanovali v teh razdrtnih hišah. Vse to vzgoji v
otroku pojem o prostoru in času v zemljepisnem in
zgodovinskem smislu. A kakor hitro preide otrok v
višje stopnje, osobito ko zapusti šolo, ne sliši nič
več o svoji domovini. Morda čita ali sliši o Bledu,
lepem jezeru na Kranjskem, o Trstu in o morju, o
celjskih grofih, o Matiji Gubcu; morda izve kaj iz
svetovnega zemljepisa ali svetovne zgodovine, toda
domači kraji so za nj brez pomena. Ne opaža njihove
lepote, ker ji je vajen in se ne ve dvigniti preko
svojih navad; ne razume, kaj govore o preteklosti
stare hiše, cerkve, polja, doline. In vendar leži povsod
nekaj lepote in iz vsakega kotička govori zgodovina.

Gojitev domače zgodovine, običajev, navad in
drugih posebnosti kraja in ljudstva vzgaja ljubezen
do domače grude, „Heimatsgefühl“. Domača pokra-
jina ustvari trden pojem o domovini, skupni vsemu

Legenda o Ma Pa Da.

(Iz knjige Hall Fielding, „Duša naroda“).

(Konec).

Nikdo ne more opisati brezmejni obup matere,
ko se je bila vrgla pod drevesom na zemljo.

Končno si je rekla: „Grem in se vrnem k svojemu
očetu v Thawatti. On edini mi je ostal, čeprav sem
se mu v zadnjih letih odpovedala; morda me vendarle
sprejme, ko so mi umrla deca in mož. Gotovo se me
usmili, ker sem v resnici vredna pomilovanja.“

Šla je tedaj dalje in je slednjič prispela čez
nekoliko dni k durim glavnega mesta, v katerem je
živel njen oče.

Pri vходу se je sestala z veliko gruča ljudi, ki
so se vračali od pogreba, pa jih je vprašala:

„Koga ste pa pokopali danes tako slovesno in
ob tako številni udeležbi žalujočih?“

Ljudje so ji odgovorili ter ji povedali, koga so
bili pokopali.

Ko jih je slišala, je padla na zemljo kakor
mrtva; zakaj pokopali so ji očeta in mater. Zdaj so
bili vsi mrtvi: mož, sinovi, oče in mati; bila je sama
samcata na svetu.

Zblaznela je, zakaj nesreča je bila težja, kakor
jo je mogla prenesti. Strgala je raz sebe vso obleko,
razpustila dolge lasi, zakrila z njimi svoje nago telo
in hodila blazna iz kraja v kraj.

Slednjič je došla v kraj, kjer je učil Buddha,
sedeč pod figovim drevesom. Stopila je k Buddhi in
mu pripovedovala o svojih nesrečah ter da nima
nikogar več! prosila ga je, naj da življenje onim, ki jih
je izgubila. Buddha je sočustvoval z njo in jo skušal
tolaziti.

„Vsi umirajo“, je dejal, „slehnega poišče smrt,
človeka in žival. Samo s smrtjo lahko dosežemo
Veliki Mir“. Vsaka žalost je zemeljska. Vse to je
strast, katere se moramo iznebiti, na katero moramo
pozabiti, predno dosežemo nebo. Potolaži se, hčer
moja“, ji je rekel „in živi sveto življenje. Vsi trpe
kakor ti. To je naša naloga na zemlji, trpeti in mučiti
se brez konca“.

Ona pa se ni dala potolažiti in je zahtevala
svojo smrt od Buddha. Ko se je ta prepričal, da so
zaman vse besede, ker so bila njena ušesa gluha od
bolesti in njene oči slepe od solz, ji je dejal, da
vrne življenje tistim, za katerimi žaluje.

„Ampak moraš se podati na pot, moja hčer“,
ji je pravil „in mi prinesiti peščico gorčičnega semena,
četudi samo par zrn, pa jim povrnem življenje.
Toda ta zrna morajo biti iz vrta onega, h kateremu
se še ni približala smrt. Prinesi mi in vse bo dobro“.

*) Buddhova vera uči, da se mora človek odpovedati
uživanju življenja na zemlji, nakar izgine človeška duša v
Velikem miru (tzv. Nirvan) kakor plamen ugasle sveče v
vzduhu. (Op. prev.)

Odšla je žena na pot in spremljalo jo je novo
veliko upanje. Bilo je to vendar povsem priprosto;
zdelo se ji je, da bo dobila z lahkoto nekoliko
gorčičnih semen. Ko jih dobi, se vrne urno k Buddhi
in ta oživi njene drage. Zopet se je oblekla, po-
pravila si lase in stopila vesela v prvo hišo. „Dajte
mi malo gorčičnega semena“, jih je prosila in dobri
ljudje so ga nasuli v njeno pest. Že se je hotela
vrniti polna radosti k učeniku Buddhi, ko so ji prišle
na misel njegove besede.

„Ali je kdo umrl v vaši hiši?“ je vprašala naglo.
Mož ji je odgovoril: „Da; še nedavno nas je
obiskala smrt.“ Pri tem pa si je mislil, kdo je pač
ta žena, da ga tako čudno vprašuje. In žena je od-
šla in ravnodušno izpustila iz roke drobna gorčična
semena, ki niso imela za njo nobene veljave. In
poskusila je srečo v mnogih drugih hišah, a povsod
je naletela na isto. Smrt je od vseh iztirjala svoje
plačilo. Očeta ali mater, sina ali brata, hčer ali ženo,
povsod je bila kaka praznina, povsod prazno mesto
pri mizi. Hodila je od hiše do hiše, dokler ni slednjič
izgubila zadnjega upa in se preverila s resnici tega,
kar ji je bil povedal učenik Buddha, da sta smrt in
življenje eno in isto.

In vrnila se je Ma Pa Da in je postala redov-
nica, sprejevši na se dvestosedemindvajset obljub,
ki so pa bile tako težke, da jih sedanje buddhistične
redovnice sprejemajo samo pet.

narodu. Iz zgodovine, ki jo pripovedujejo domači kraji, se oglašajo povestnice celega naroda. Ta provincijalizem nima nič skupnega s političnim provincijalizmom, giblje se samo na kulturnem polju. Največji nasprotnik vsake kulture je nivelacija, ki vse izenačuje ter ugonablja tip in izvirnost. Današnji čas je precej v njeni oblasti. Naše narodne pesmi, naši lepi napevi umirajo. Starinske šege se umikajo pred surovimi novodobnimi navadami. Posebnost raznih krajev se izenačujejo, samoniklost in tip izginjata. Brezdomovinstvo in mučna nezadovoljnost nastopata na mesto lepih idil narodnega življenja na deželi.

Bilo je treba, da začnemo zopet z domoznanskim delom; da pokažemo ljudstvu lepoto njegove zemlje in važen pomen ožje domovine v skupni državi. To bi se dalo doseči s predavanji in z tiskom.

Ravno naša ožja Prlekija je imela nesporno veliko vlogo v kulturni zgodovini Slovencev, ob hribovje Slov. Goric so se odbijali madžarski in turški navalji; tu se je bila borba z nemškim prodiranjem proti jugu. Čez naše kraje je šla kulturna struja Ciril-Metodovega evangelija k bratom na sever. Pozneje so se tu oglašali prvi buditelji. Od tu je izšel ljudski pesnik Volkmur, ki se je učil iz narodnih pesmaric. Bogata zemlja je omogočila kmetu, da je dal svoje sinove v šolo. Zato je dobila novoslov. kulturna struja največ narodnih bojevnikov, učenjakov, pesnikov, pisateljev in politikov ravno iz Prlekije. Ozki stiki z Hrvatsko so povzročili, da se je tu najprej in najjasneje izkristalizirala misel jugoslov. jedinstva. Tu je imel Ilirizem svojo avant-gardo. Stanko Vraz, ki je že kot deček opazoval z jeruzalemskega vrha, kako si slovenska in hrvaška zemlja podajata roko, je zanesel glasove žerovinskih dobrav daleč na slovanski jug. Njemu so sledili dr. Razlag, Fr. Miklošič, dr. Prelog, dr. Muršec, Dav. Trstenjak; za njimi tudi naši taboriti. V Ljutomeru se je vršil prvi slovenski tabor. In leto za letom so odhajali nadarjeni mladeniči iz Prlekije na višje šole ter se oglašali kot vneti bojevniki novih idej.

Nemci večkrat pišejo o naši zemlji, o „štajerski Arkadiji“ (Bartsch). Pišejo o zgodovini naših krajev, ki se je po njihovem mišljenju sukala okoli gradov nemških grajščakov. Zato se ne morejo odpovedati misli, da je ta zemlja njihova. Treba je, da posvetimo več pozornosti njeni lepoti in se oklenemo z večjo ljubeznijo domače zgodovine. Slovenske Gorice so sprejele na svoje griče pred Madžari ubeglo prebivalstvo nekdanje Koceljeve države. Tako so postale neposreden dedič Ciril-Metodove kulture. Vzlic silnemu naporu Nemcev, da jih osvojijo, so čuvalje skozi stoletja svojo narodno zavest in pripravljala dobo, ko je bil osvobojen Maribor in ostala „nemška“ gnezda. Ciril-Metodova kultura je rodila Ilirce in vnete pobornike Jugoslovanstva, ki so po večini naši rojaki. Tu se je pokazala notranje sila našega ljudstva, o kateri pa Nemci molčijo.

Delo.

Od vsepovsod se sliši klic k delu. Po petih letih blaznega brezdelja in uničevanja delovnih produktov ima ta klic globok pomen. Druge, prvotnejše sile so zmagale v ogromnih prsih človeštva kakor zmaga luč pred temo, sonce pred oblaki. Sile, ki ne rušijo, marveč grade, snujejo, udejstvujejo misli in načrte. Te sile — dajmo jim samo en izraz: nagon k delu — so podlaga vsemu, kar je doslej dosegel človek v borbi z narodo in s samimi seboj. Delo je napravilo človeku prvo primitivno orodje, obleko, stanovališče. In poslednji nikdar mirovalo; vedno lepše stvari mu je odkrivalo, zmerom mu je dajalo nove ključke za skrivna vrata v raznolike pojave stvarstva. Delo je človeku potreba, veselje, moč in dolžnost. Brez dela ni človeka. Pesem dela pregluši s svojimi mogočnimi glasovi vse neskladne zvoke v človeku in izven njega. Pojo jo tovarniške sirene, mogočni stroji; priprosti kmetijski plugi, ko orjeje zemljo; poje jo vsa živa in „neživa“ naroda; ko rodi, tvori, raste, umira, zaposluje slehern atom in zadnjo mičkano amebo v svoji večni delavnici.

Delo je socialni zakon. Na delu sloni človeška družba. Vprašanje dela je najtežji problem vsake dobe. Na njem temelje vsa velika socialna gibanja. Neizprosni in trdi je naravni zakon: kdor ne dela, naj tudi ne je. Tisočkrat so ga potvornili in skušali pobiti. Ali z neugnanjo silo je prejel ali slej bruhal na dan in tirjal svoje pravice. Kapital, otrok dela, si je zaslužnil svojega očeta: delo. Zdaj vidimo, da se približuje doba, ko bo temu sramotnemu suženjstvu konec. Borba za svobodo dela, borba za novo človeško družbo, ki bo odstranila tisočletno gnilo v socialnih organizmih, je vtisnila pečat časa, v katerem živimo. Ples okoli zlatega teleta — kapitala — je samo še ples mrtvih. Milijoni življenja željnih so občutili v sebi silen nagon: ustvarjati, razvijati se, iti naprej. Na razvalinah, ki jih je zapustila sramotna svetovna vojna, se pričena novi vek in naše pokolenje že stoji na njegovem pragu. Socialno vprašanje je največji problem našega časa, a ni socialnega vprašanja, če ni nagona do dela. Ravno v današnjih socialnih pokreth se najlepše uveljavlja volja do novega, vsestranskega dela. Ni je sila, ki bi mogla ustaviti to gibanje.

Pristopajte k „Jugoslovanski Matici“!

Politične vesti.

Vesnič odstopil kot poslanec. Bivši predsednik ministrskega sveta dr. Vesnič je poslal predsedniku konstituantne iz Mentne pismo, v katerem izjavlja, da podaja ostavko kot narodni poslanec za tuzlanski okraj. Predsednik konstituantne je takoj brzojavil Matiji Popoviču, naj pride v ustavotvorno skupščino, da položi svojo prisego in prevzame na mesto dr. Vesniča dolžnosti narodnega poslanca.

Nova naredba. „Slovenec“ poroča: Hrvatski ban dr. Tomljenović je izdal naredbo, da morajo vsi tujci, ki s svojim poklicom niso navezani na Zagreb, takoj zapustiti mesto. Vsekakor potrebna naredba.

Sporazum z muslimani. Dne 14. marca 1921 so se nadaljevala pogajanja z muslimani. Sporazum je bil dosežen v vseh točkah. O sporazumu bo sestavljen zapisnik, nakar se bo sedanja vlada takoj spopadla z muslimanskimi člani. Muslimani dobe ministr. za vere, za šume in rude in za narodno zdravje. Zahtevajo pa, da dobe mesto politično manj važnih resortov verstva ali zdravstva kako drugo, važnejšo ministrstvo za trgovino in industrijo. Ta vprašanja še niso rešena, od obeh strani pa zatrjujejo, da ne morejo ogroziti doseženega načelnega sporazuma.

Romunija pozvana na Londonsko konferenco. Angleška vlada je pozvala romunsko vlado, naj pošlje svojega zastopnika k londonski konferenci.

Kaj zahteva Avstrija? Avstrijska delegacija je predložila načrt za gospodarsko vpostavitve republike. Načrt obsega odpustitev plačila reparacij, odpoved zaveznikov glede pravice za rekvizicijo umetnih objektov, novo ureditev predvojnih posojil, podaljšanje zapadnosti posojil za prehrano, razgovor o novih kreditih. Gre v glavnem za to, da se omogoči Avstriji nabava surovin in premoga, potrebnega za industrijo. Na Dunaju naj se ustanovi gospodarski svet z zastopniki zaveznikov, da se modificira o odnošaji gospodarskega antagonizma, nastalega med Avstrijo in sosedi.

Uprava v osvobojenih krajih. Ker bo v okupiranih krajih po evakuaciji nekaj časa vojaška uprava, bodo posamezna ministrstva poslala strokovnjake, da se pouče o razmerah v svrhu uvedanja državne administracije.

Vojaško poveljstvo v osvobojeni Dalmaciji. Italijani bodo te dni končali izpraznenje onih delov Dalmacije, ki pripadajo po rapalski pogodbi nam. Za vojaškega poveljnika teh dalmatinskih pokrajin je imenovan armijski general Ljuba Milič.

Iz Albanije dohajajo vesti, da se ob naši meji zbirajo precejšnje albanske čete. Kakor se domneva, hočejo te čete začetkom spomladi upasti v naše ozemlje pri Debru. Albanija je v popolni anarhiji.

Rusija. Po dosedanjih poročilih je antisovjetska revolucija že razširjena po celotni Rusiji. Položaj sovjetske republike je opasen, ker se je ponesrečil pokuš in up sovjetov na svetovno revolucijo. Kronstadt je še vedno v vstavskih rokah in je odbil že tri napade od strani sovjetov. Sovjetska Ukrajina je vsa v upor in je njeno glavno mesto Harkov v nevarnosti. Srditi boji so v teku pri Narvi ob obeh bregovih Njeve. Petrograjska sovjetska oblast je dobila od protirevolucionarjev ultimát.

Proti tujim novinarjem. Ministrstvo notranjih del je sklenilo, da poveča kontrolo nad tujimi novinarji v naši državi, ki s svojimi poročili ustvarjajo v inozemstvu nam sovražno kampanjo.

Nova konferenca. Reuterjev urad javlja iz Londona: Angleško časopisje piše o množnosti nove konference, ki bi se po glasovanju v Gornji Šleziji vršila v Londonu ali v Stresi ob Lago Maggiore. Kakor se govori, se v kratkem skliče zborovanje zaveznikov izvedencev v Parizu.

Avstrija na potu v London. Avstrijski zvezni kanclar dr. Mayr je odpotoval v London, da doseže Avstriji pomoč v obliki posojila, da lahko začne z delom. Rekel je: Nočemo živeti kot prosjaki v Srednji Evropi, ampak od svojega dela.

Tedenske novice.

V Ljubljani je dne 11. marca ponoči nenadoma umrl — zadet od srčne kapi — šef zdravstvenega odseka dr. Ivan Oražen. Pokojnik je bil starosta Jugoslovanskega Sokolskega Saveza. Ze kod akademik je naglašal edinstvo Jugoslovenov ter svoje prepričanje širil med svojimi tovariši. Z njim smo izgubili odličnega, splošno priljubljenega zdravnika in enega najnavdušenejših Jugoslovenov. Vse svoje premočje ter nepremično premoženje je zapustil medicinski fakulteti v Ljubljani, ki naj uporabi to premoženje za ustanovitev zavoda: „Oražnov dom“. V tem zavodu naj dobe prosto stanovanje ubogi medicinci SHS naroda, ki študirajo v Ljubljani. Blag mu spomin!

Predržnost Kočevarjev. „Jugoslavija“ poroča: Predržnost naših Kočevarjev prekaša vse druge nemčurske klike pri nas. Dočim celo „Cillier Zeitung“ priznava, da se gode Slovincem na Koroškem res krivice, pa kočevski listič „Genossenschaft“, ki bi moral biti le strokovni list, trdi, da za te krivice in nasilstva ve le slovensko časopisje. V zadnji številki se je list, tako drzno norčeval iz represalij in vladnih odredb, da je bil na dveh krajih konfisciran.

Gornja Radgona. Ponesrečil se je v torek dne 15. marca delavec Jožef Janežič. To je v teku 3/4 leta v Gornji Radgoni že 5. slučaj. Treba bo resno misliti da se za take slučaje v svrhu prve pomoči nekaj ukrene če ravno nekateri mislijo, da tega ni potreba.

Promocija. V četrtek dne 10. t. m. je v veliki avli češke Karlove univerze v Pragi promoviral za doktorja vsega zdravilstva g. Pavel Janežič. Čestitamo!

Prememba posesti. Kakor se čuje, je mariborski grad kupila od dosedanjega lastnika Twickla Gospodarska banka za dva milijona kron.

Rešitev Avstrije — bankerot. Klobučar Bürger v Velikovcu se je nedavno bahal napram nekemu slovenskemu kmetu, da je v Avstriji vse ceneje kot v Jugoslaviji, ker država doplačuje k živilu po 60 milijonov kron dnevno. Ko je kmet vprašal, kdo bo te milijone povrnil, se je Bürger odrezal: „Oh, nihče, država napravi bankerot, pa bo vse plačano!“

Župnijo Sv. Andraža v Slov. goricah je dobil č. g. Ivan Alt, mestni vikar v Celju.

Silen potres — 10.000 mrtvih. Iz severno-vzhodne Kitajske javljajo o silnem potresu. Število mrtvih cenijo na 10 tisoč.

Dragocena miza. Dne 8. t. m. je bila na Dunaju prodana na javni dražbi pisalna miza Napoleona Bonaparte. Miza je iz mahagonijevega lesa in krasno delo. Med kupci je bilo tudi več Francozov, ki so hoteli mizo kupiti za vsako ceno. Izključna cena je znašala 3 milijone kron. Francozi so dražili do 12 milijonov. Končno je mizo zdražil dunajski žid baron Reizes za 13 milijonov kron.

Roparski umor na Dunaju. 11. t. m. med 9. in 10. uro dopoldne so doslej neznani storilci umorili in oropali trafikantinja Marijo Gottlieb na Dunaju, Thallstrasse 90. Roparji so trafikantinja zadavili in odnesli iz predala 40.000 K denarja.

Konec desetkronskih bankovcev? „Slov. Narod“ poroča: Uradni list hrvatske vlade „Narodne Novine“ priobčuje okrožnico delegata ministrstva financ, da je finančno ministrstvo odredilo, da ne smejo državne blagajne več dajati v promet 10 kronskih bankovcev. Vsi davčni uradi morajo te bankovce vračati pod križnim zavetkom državni blagajni v Zagrebu.

Državna posredovalnica za delo posreduje delo in službo vsake vrste brezplačno in pod najugodnejšimi pogoji v vse kraje naše države. Preskrbuje na ustno, pismeni in telefonično zahtevo in v vsaki množini podjetnikom, pisarniško osebje ter vse vrste izučeni in neizučeni dela, obrtnikom pomočnike in vajence, kmetovalcem preskrbuje dekle, hlapce in poljske delavne moči, meščanstvu vsakovrstne služinčad in posle. Nezaposlenci vseh poklicev in vsi, ki želijo menjati svoje službe, obrnite se ustno ali pismeno vedno in samo na državno posredovalnico za delo, ki vam preskrbi takoj in brezplačno zaželeno delo ali službo. Preskrbi mladini pouk pri mojstrih vseh panog, posreduje pisarniškemu osebju vseh vrst ter invalidom zasebne in državne službe, nakaže še isti dan delo vsakovrstnim hlapcem, deklam, služkinjam, kuharicam in postrežnicam v mestu in na deželi ter preskrbi takoj delo vsem vrstam poljskih delavcev in delavk, koscem, ženjicam, dlninarjem itd. Posreduje redno delo tudi večjim skupinam gozdnih, poljskih, zidarskih, tovarskih in drugih delavcev v vse pokrajine naše države. Zglasiti se je ustno ali pismeno pri eni izmed podružnic državne posredovalnice za delo v Ljubljani, Mariboru, Celju in Murski Soboti. Na vsa pismena vprašanja posredovalnica takoj odgovarja. Urađuje se vsak delavnik ves dan. Pri vsaki podružnici so osnovani samostojni oddelki za moške in ženske, za pisarniško osebje, za invalide, za vajence in vajenke, za posle in za kmetijske delavce. Poslužujte se jel!

Poslanec dr. Hohnjec je vložil dne 12. marca na finančnega ministra interpelacija o nezakonitostih, ki se vršijo pri predpisu dohodnine in vojnega davka. Interpelacijo objavimo prihodnjik.

Svojo mater zaklal. Kako daleč je privedla podivjanost ponekod našo mladino, dokazuje grozen slučaj umora v Zrečah, kjer je 14 letni fant Ivan Padežnik zabodel lastno mater v trebuh ter ji pre-rezal želodec. Priletna žena je še isti dan podlegla težki rani. Mladega morilca so izročili sodišču. Kažejo se žalostne posledice vojne.

Nové določbe za potovanje v inozemstvo. Poleg dovoljenja političnih oblasti za dobivanje potnih listov v inozemstvo je odslej potreben tudi vizum konzularnega oddelka ministrstva za zunanje stvari. Ta oddelki bo vodil seznam in kontrolo vseh izdanih potnih listov.

Nov jugoslovanski list v Parizu. S 1. aprilom začne v Parizu izhajati časopis „Francoska Jugoslavija“, ki bo propagiral zblizanje med obema državama.

Prepovedan ameriški list. Ministrstvo za notranje stvari je prepovedalo v naši državi razširjenje lista „Jugoslovanski svet“, ki izhaja v New-Yorku, ker prinaša neresnične vesti o naši državi.

Razpisan poštni urad. Razpisana je služba poštnega odpravnika pri pošttem uradu Brezovica pri Ljubljani.

Naš uvoz in izvoz. V Beogradu zbirajo podatke o našem izvozu. Poznavatelji razmer pri generalni direkciji carin trdijo, da bo naš uvoz do trikrat večji nego naš izvoz.

Minister pod ključem. Te dni so v Budimpešti zaprli ogrskega ministra Evgena Bartho. Minister Bartho je namreč izvedel, da namerava veletrgovina Grün prodati velike množine zdravil. Zagrozil se je tej tvrdki z ovadbo, čes, da je prodaja takih zdravil prepovedana. Izsilil je od Gruna, da mu je izplačal 440.000 K odkupnine. Toda vse pride na dan! Ministra Bartho so te dni vtaknili pod ključ.

Solčni mrk dne 8. aprila. Dne 8. aprila bo popolen solčni mrk, ki bo viden po vsej Evropi, zlasti pa na sedmograškem. Solčni mrk prične ob 10. uri dopoldne in traja približno 1 uro. Od leta 1867. v Evropi nismo imeli popolnega solčnega mrka. Ta solčni mrk pride v Evropo opazovat velika skupina ameriških učenjakov in znanstvenikov.

Glavni kolodvor v Mariboru in predprodaja vozovnic. „Balkan“, d. d. za mednarodne Transporte v Mariboru, je prevzela od ravnateljstva južne železnice predprodajo vozovnic za vse proge južne in državne železnice. Vozovnice se prodajajo po normalni ceni. Z ozirom na to, da tujski promet v Mariboru dnevno narašča in da vlada pri postajni blagajni vedno velika gneča, pozdravljamo ta korak novega podjetja, katero je v narodno-gospodarskem oziru in v prospeh tujkega prometa velike važnosti.

Visoki davki. Lord John Russel, angleški finančni minister v letih 1846 do 1851 je sprejel odposlanstvo meščanov, ki so se mu pritožili glede novih davkov, čes, da je to breme za državljane preveliko. Russel pa jim je mirno odvrnil: „Pritožujete se radi velikega državnega davka, ne pomislite pa, kako visoko ste se sami iz lastnega nabiga obdavčili. Približno 50 milijonov funtov sterlingov potrošite na leto za alkoholne pijače. Ali bi se bila drznila katera država vas tako silno obdavčiti? V vaši moči je torej, da se oprostite ogromnega davka, a da se na naš niti ne obračate. Zakaj ne storite tega?“ Primer, ki velja tudi za današnje razmere!

Ženske — sodniki? V berlinskem narodnem predstavništvu so predložili zakonski predlog, da se žene pripusti v sodniško službo. Pri glasovanju je padlo 170 glasov za, 126 pa proti omenjenemu predlogu. Tako bodo v kratkem nemške žene oblekle sodniške talarje.

Roman treh Ljubljank. Tri mlade Ljubljank v brhki starosti 13 let so se naveličale ljubljanskega življenja. Po njih glavicah so rojile misli o „lepih službah“ v tujini. Sklenile so potovati čez Pragersko v Čakovec, in od tam dalje — Bog ve kam! Izkušena Vida je preskrbela svoji tovarišici z denarjem in drugimi potrebščinami. Pri neki gospej trgovki si je izposodila v imenu starišev 1200 K za „premog“. Drugje fini kovčeg, drugje v neki prodajalni fine svile za 1300 K in donja je sestrji pobrala še veliko množino razne obleke, perila in dragocenosti. Ko so imele za potovanje vse pripravljeno, so se nekega lepšega dne pojavile na kolodvoru, si kupile vozne listke in se odpeljale skozi vinorodne Stajerske griče v Čakovec. V Čakovcu so izstopile ter pohitele v bližnji hotel, kjer so dobile skupno sobo. Prišel jih je obiskat mlad „policijski komisar“. Pustile so ga v sobo. „Komisar“, ki je poprej vneto poslušal njihovo slovensko petje, jim je takoj obljubil krasne službe v Čakovcu. Dvema je takoj „preskrbel“ službo, odpeljal ju je na kolodvor in tam pustil — na cedilu. Trudni in lačni sta se nekaj časa klatili po mestu ter končno s pomočjo Vidinega denarja prispeli srečno nazaj v Ljubljano. Drugače pa se je godilo Vidi! Ko je odpeljal „komisar“ njene prijateljice v službo, je ostala sama v sobi. Čez nekaj časa je prišel komisar nazaj ter prinesel različne jestvine in buteljke vina. V vinskem razpoloženju je postal pohoten in je posilil neizkušeno Vido. Nato je izginil, Vidi pa je pustil za spomin grdo bolezen. Blodeč po mestu v strašnem obupu je Vida spoznala črnooko madžarsko dekle Anuško, ki ji je obljubila lepo službo v Varaždinu, v resnici pa jo je zapeljala v zloglasno hišo. Ker pa je bila bolna, so jo poslali najprej v bolnico. Toda zvedela je za njo ljubljanska sodnija, in nekega dne je prišlo poročilo, da morajo mlado Vido takoj odpeljati v Ljubljano v — zapor. Po teh nesrečnih doživljajih še — ječal! Tako je končal roman treh lahkoživih Ljubljank.

Hranilnica in posojilnica v Radencih je imela v prvem poslovnem letu, to je od 13. junija do konca leta 1920 en milijon 22 tisoč in 924 kron 46 vin. denarnega prometa. — Z 1. aprilom 1921 obrestujejo hranilne vloge po 4 % vsakomur, daje posojila zadružnikom proti vknjižbi po 5 1/2 % in na osebni kredit po 6 %.

Nova tovarna. Tvrdka Sajovic & komp. je napravila na Celovski cesti 26 a (Sp. Šiška) tvornico kovinastih izdelkov. Tovarna je opremljena z najmodernejšimi stroji in tehničnimi pripomočki, ima lastno topilnico in livarno, brusilnico in galvanotehnično delavnico. Kakor čujemo, se bo pečalo podjetje z izdelovanjem zifonskih glav in sprejemalo v popravila aparate za sodavičarsko in gostilničarsko obit, za kar ni bilo v Jugoslaviji doslej še nobene tovarne. Z obratom se prične v kratkem. Pozdravljamo novo industrijo, s katero je storjen zopet en korak na poti naše narodno-gospodarske emancipacije.

Glavni dobitnik, premijo 80.000 dinarjev je zadela srečka št. 34.238, kupljena pri Zadružni Gospodarski banki v Ljubljani.

Listnica uredništva: Na razna vprašanja glede naborov letnika 1901 odgovarjamo, da se morajo vsi, ki so rojeni v letu 1901 javiti pri pristojnem občinskem predstojniku, da jih popiše. Nabori se bodo vršili v kratkem, dnevi še niso določeni.

Posredovanje dela prekmur-skemu prebivalstvu.

Še v minulem letu je šla ogromna množina Prekmurcev iskat zaslужka čez demarkacijsko črto na Madžarsko. Ti so doživeli bridko razočaranje; akoravno so si bili izgovorili plačilo v zrnju, je madžarska vlada dovolila le do polovice izplačila in natura, drugo polovico so pa veleposestva odplačala po uradno določeni maksimalni ceni n. pr. za pšenico pet madžarskih kron. Že na ta način so delavci bili hudo udarjeni, ne glede na to, kako so jih izkoristili njihovi delodavci (gazde, palirji).

Da se na eni strani prepreči izkoriščanje prekmurških poljskih delavcev in da se na drugi strani omogoči zaposlenje in pošten zaslужek, odredilo je poverjenišvo za socialno skrb v Ljubljani z razpisom z dne 3. 3. 1921, št. 175/5/pr, glasom sklepa deželne vlade za Slovenijo z dn. 9. februarja 1921, št. 1302 nastopno:

1.) Podrejenim političnim oblastvom je do preklica prepovedano izdajati potna dovoljenja prekmurškim poljskim delavcem, ki nameravajo iti na delo na Madžarsko ali kamorkoli, v inozemstvo, če se ne izkažejo s potrdilom Osrednjega urada državne posredovalnice za delo.

2.) Palir ali gazda sme nabirati poljske delavce le z dovoljenjem političnega oblastva, ki izda dovoljenje zaslüşavši Osrednji urad Državne posredovalnice za delo v Ljubljani, oziroma podružnice v Murski Soboti, kjer se mora zavezati nabiralec delavcev s svojim premoženjem, oziroma s poroki, da dobe od njega nabrani delavci, ki gredo na delo na Madžarsko ali sploh iz naše kraljevine, zaslüşek v žitu ali drugače izplačan v polni meri, kakor je določeno v pogodbi. Brez tega jamčenja je prepovedano tudi delavcem sklepati delovne pogodbe.

V dovoljenju za nabiranje poljskih delavcev za delo na Madžarsko ali drugod izven naše kraljevine, mora biti določeno tudi število delavnih moči.

3.) Gazda ali palir mora po končani delovni sezoni, najkasneje pa do 1. novembra, predložiti političnemu oblastvu svojih delavcev, da jim je bil zaslüşek v polni meri izplačan.

4.) Politično oblastvo ima pravico v svrhu kontrole gazda zahtevati predložitev pogodb, sklenjenih med posestniki in delavci.

5.) Prestop državne meje brez dovoljenja in odobrenega izkaza delovnih moči se bo strogo kaznoval tako pri gazdah kakor pri delavcih.

Odhajati na Madžarsko je odslej dovoljeno le pod navedenimi pogoji, to pa vsled izkoriščanja od strani gazd, ki so kot podpodjetniki v zvezi v veleposestvi na škodo več nego najeti delavci. Dalje se razglasi, da je v lastni državi dovolj zaslüşka za poljske delavce. Preteklo leto je prosilo 1500 slovenskih poljedelcev državno posredovalnico za delavne moči iz Prekmurja. Prebivalstvo pa naj se opozori, da v naši državi ni ogromnih veleposestev kakoršna so na Madžarskem, vsled česar se tudi ne more postredovati dela velikim partijam 20 do 50 delavcev na enem posestvu. Zaposeliti se morajo le v manjših skupinah, 1 do 5 delavcev.

Gospodarstvo.

Carinske določbe o obmejnem prometu.

Član 262. Dravljani kraljevine SHS in prebivalci obmejnih držav, ki hočejo biti deležni ugodnosti po členu 260, morajo pri najbližjem carinskem uradu podati izjavo (deklaracijo) za obmejni promet, katero poveri pristojna občinska oblast tukajšnjega odnosno tujega ozemlja. V tej izjavi je treba navesti posestvo in njega velikost (vinogradi, travniki, polja, gozdi), dalje, kake množine pridelkov se običajno pridelata ter uvaža oziroma izvaža. Občinska oblast potrdi izjavo, ali je obmejni prebivalec lastnik, prevzitanik odnosno zakupnik dotičnega posestva.

Deklaracijo za obmejni promet, za katero je vplačati predpisano pristojbino, naj se izroči carinskemu uradu koncem marca vsakega leta.

Član 264. Vsi poljedelski (kmetijski) pridelki se morajo v obmejnem prometu uvoziti tekom leta, za katero je bila deklaracija izstavljena. Ta rok ni mogoče v nobenem slučaju podaljšati.

Član 265. Dovoljenje prostega uvoza poljedelskih pridelkov v obmejnem prometu velja samo za one pridelke, ki se tisto leto pridelajo.

Lastnik deklaracije mora deset dni pred vinsko trgatvijo naznaniti carinskemu uradu množino grozdja, ki ga bo pridelal; carinski urad na to po prostem presodku vpoštevač površino navedenega vinograda odloči, ali prijava odgovarja dejanskim razmeram ali ne.

Član 266. Prebivalci sosednih držav v kraljevini Srbov, Hrvatov in Slovencev, kateri bivajo v

obmejnem okraju, odplačajo za carinsko postopanje zgolj statistično pristojbino in lahko uvažajo na svoja posestva živino na pašo.

Ljubljanski veliki semenj 1921.

Neizprosno zahteva sedanji čas od vsakega naroda, da postavi v boj za svoj obstanek in svojo prihodnost najboljše svoje sile. Ta boj pa more uspešno bojevati samo oni narod, ki svoje sile dobro pozna, da jih more o pravem času uporabiti na pravem mestu.

Prva naloga našega ujedinjenega troimenskega naroda je, spoznati samega sebe, spoznati lastno moč in to predvsem na polju, ki je prineslo že vsakemu narodu, ki ga je pridno obdeloval, blagostanje, na polju industrije, obrti in trgovine.

Medtem ko je naša država po večini agrarna, baš slovenski del ni posebno oblagodarjen s tem naravnim zakladom. Osredotočiti nam je radi tega vse svoje moči predvsem v industriji, obrti in trgovini. Pričetek je dan, treba je samo na tem potu pogumno stopati naprej. V primerno vzpodbudo vsem, ki že v teh panogah delujejo, predvsem pa, da pokažemo ostali naši domovini kaj znamo in kaj zmoremo, da pokažemo svojo moč v teh panogah ter dokažemo s tem, da posedamo marsikaj, o čemer se je mislilo do sedaj, da je treba importirati iz inozemstva, in da se spoznamo medsebojno, so se na seji, ki se je vršila na inicijativno trgovske in obrtniške zbornice, zveze obrtnih zadrug ter oddelka ministrstva za trgovino in industrijo pri deželni vladi, vsi v velikem številu zastopani interesirani krogi soglasno izjavili za prireditev vzorčnega semnja v letu 1921 v Ljubljani.

Z veseljem je moči konstatirati, da je namera, prirediti ta semenj, ki se naziva „Ljubljanski veliki semenj 1921“, in ki se bo vršil od 6. do 21. avg. tekočega leta v Ljubljani, vzbudila v industrijalnih, obrtnih in trgovskih krogih tako veliko zanimanje, da se je na prvi poziv, služeč samo plošni informaciji, odzvalo okoli 200 tvrdk, ki rabijo za razstavitev svojih proizvodov okoli 2.200 m².

Priprave za veliki semenj so v polnem teku. V interesu tvrdk je, da čimprej vsaj načeloma javijo ali se udeležijo semnja, ker je za priprave in zlasti za ureditev prostorov treba vedeti, s kakšno udeležbo je računati. Zato se tvrdke, ki niso še odgovorile, pozivljajo, da to čimprej store, vsi pa, ki niso prejeli direktnega vabila, so naprošeni, da se s tem smatrajo za nujno vabljene se izjaviti v principu na naslov „Urad ljubljanskega velikega semnja v Ljubljani, Turjaški trg 6/II“, ali so voljni na tem velikem semnju razstaviti svoje proizvode in koliko m² prostora bodo približno v to svrhu rabili.

Ni treba posebno poudarjati velike važnosti tega velikega semnja za naša podjetja. Razstavljalci morejo imeti velike praktične namene in se zato v vedno večjem številu ustanavljajo po drugih državah: izborna reklamno sredstvo so in dajejo najboljše priliko odjemalcu, da nazorno spozna nove dobre nabavne vires, razstavljalcu pa, da razširi krog svojih odjemalcev, obema pa nudijo možnost takojšnjih kupčijskih sklepov.

Škodljivi mrčes in ptice. Znano je, da razne vrste škodljivega mrčesa napadajo naše drevje in koristne rastline. Da pa imajo posamezno drevje in posamezne rastline toliko sovražnikov, človek skoraj ne bi mogel verjeti. Iglasto drevje ima 285 vrst, češplja 237 vrst, zelje 49 vrst, vinska trta 33 vrst. Požrešnost mrčesa in posebno njegovih gosenic je velikanska. Gosenica svilopreke n. pr. požre 86.000 krat toliko listja kot tehta sama takrat ko se izleže. Zato pa so razne ptice, ki tak mrčes uničujejo, naše največje prijateljice, in le žal, da take ptice vedno bolj izginjajo in izumirajo zaradi vedno bolj naraščajočega števila ljudi, zaradi regulacij rek, zaradi nadomestovanja živih mej z žičnatimi ograjami, zaradi pomanjkanja vrtov po mestih, zaradi železnic, raznih viharjev, hudih zim in v veliki meri tudi zaradi neutemeljenega preganjanja in lovenja. V zadnjih 500 letih je izumrlo 140 različnih ptičjih vrst, 47 vrst je danes na tem, da izumirajo, 51 vrst pa se temu zelo bliža. Vsekako se bomo morali začeti brigati zato, da bomo varstvo koristnih ptic bolj razširili. Kaj zmore mrčes, če ni dovolj ptic, ki bi ga pokončevale, in če se tudi človek sam ne porbri za pokončevanje mrčesa, se vidi v Istri in na Krasu v tamkajšnjih borovih nasadih (pogozdovanje Krasa). Ker se med vojno nihče ni brigal za te nasade, se je tam mrčes tako zredil, da so ti nasadi na spomlad leta 1918. izgledali, kakor bi jih v resnici na debelo pokrili sneg. Vse sam zapredek pri zapredku. Zelenih igel na tem drevju skoraj ni več, vse je rujavno in se je usušilo. Najbrže bodo ti s tolikim trudom in s tolikimi denarnimi žrtvami napravljene nasadi sploh popolnoma uničeni in pokazale se bodo mesto že lepih gozdičev zopet kraške golčave. Najkoristnejša ptica naših gozdov je kukavica. Znano je o tej ptici, da podtika svoja jajca v gnezda drugih ptičev. V vsako gnezdo odloči le po eno jajce, vsega skupaj od 10 do 20 jajc. Mladič, ki se živi zgolj od živalske hrane, t. j. od ličink, gosenic, hroščev itd., je silno požrešen, se hitro razvija in raste ter pahne končno iz gnezda majhne prave otroke svojih rediteljev; zato je kukavica v toliko

škodljiva, ker uniči nekaj koristnega ptičjega zaroda. Odraščeni mladiči in doraščle kukavice pa požro neizmerne množine škodljivih gosenic, zlasti kosmatih, ki se jih noben drug ptič ne loti. Iz tega vzroka korist kukavice visoko nadkriljuje njeno škodljivost in je tedaj kukavica ena izmed najkoristnejših ptic naših gozdov.

Bankovci po četrtnarja. Finančno ministvo je v Zagrebu naročilo znatno vsoto bankovcev po četrtnarja (eno krono).

20 dinarske bankovce (80 kron) še ljudje niso vse zamenjali. Kdor jih še ima, naj jih takoj v priporočenem pismu pošlje Narodni banki v Belgradu. Po 30. marcu zgubijo ti bankovci popolnoma svojo veljavo.

Sejmsko poročilo. Na svinjski sejem v Mariboru 11. marca 1921 se je pripeljalo 154 ščetinarjev in 4 koze. Cene so bile za plemenske svinje 1 kilogram žive teže od 28 do 30 K; polpitane svinje so mesarji plačevali po 31 K za 1 kilogram mrtve teže. Mladi prasci od 8 do 10 tednov stari so se plačevali od 320 do 400 K, jesenski prasci pa od 500 do 800 K za en komad. Cene za koze so bile od 200 do 400 K za en komad.

Vrednost denarja. Ameriški dolar stane 144 do 144-50 naših K, 100 nemških mark stane 225 do 228 naših K, za 100 avstrijskih kron moraš plačati 20 do 21 jugoslovanskih kron, za 100 laških-lir plačaš 555 naših kron, in za 100 čehoslovanskih kron moraš plačati 176 jugoslovanskih K.

Trpite na revmatizmu in gihtičnih bolečinah? Vdrnjenje s pravim Fellerjevim Elza fluidom je takorekoč dobrodeno! 6 dvojnatih ali 2 veliki specialni steklenici 42 K. Državna trošarina posebej.

Rabite milo-odvajajoče sredstvo? Fellerjeve prave Elza-kroglice izvršujejo svojo dolžnost! 6 škatlic 18 K. — Zagorski sok zoper kašelj in prsna bolečina 1 steklenica 9 K. Želodec okrepčujoča švedska tinktura 1 steklenica 20 K. — Omot in poštne posebej, a najceneje. *Eugen V. Feller, stubica donja, Elzatr 326, Hrvatska.* E.

Kdor želi da se mu pošljejo Elza-izdelki v Avstrijo, naj naslovi naročilo na: Apotheke „zum heil. Geist“ Versandstelle Epl. 326. Wien I., Nibelungeng. 2.

Učenca sprejme v trgovino z mešanim blagom **Franc Repič**, trgovec v Ljutomeru.

Poljedelske stroje

vseh vrst kakor: domače, snažilne in sadne mine, trijerje, stroje za luščenje koruze; repoin krmoreznice, črepalnice, peči, decimalne tehtnice, pluge, brane in druge stroje **dobavi takoj.** **Stanislaus Schmid, Strass** (Steiermark).

Vinogradno posestvo,

15 oralov, od teh 5 oralov gozda, čez 2 oral vinograda, drugo sadonosnik, travniki in njive z gospodskim in viničarskim poslopjem na prodaj. Slabo uro od Maribora ob cesti. Ponudbe na lastnika dr. Josip Rapoc, odvetnik v Mariboru.

Deske raznih debelosti, 3-80 m in 4 m dolge, late, tramiče, (Stafelne) roženice in tramovje, za mizarje, tesarje, stavbe in domačo rabo ima na zalogi **Gospodarska zadruga v Gornji Radgoni.**

Mrtvaške rakve

s ceno od 150 K do 1500 K, na željo tudi lepše izdelave, dalje **mrtvaške prte** (šlare), sveče, okraske vseh vrst in druge zraven spadatajoče potrebščine imam vedno v zalogi in na izbiro. Mizarji dobe pri meni vse **mizarske** potrebščine, tudi strgarskih izdelkov. Imam na prodaj več vrst **spalne oprave** iz trdega in mehkega lesa. Najboljše delo, nizke cene in točna postrežba!

Karel Hojs, mizarski mojster, Gornja Radgona

Novo dospelo!

Vsakovrstno manufakturno blago za ženske in moške obleke, platno, barchente, židane in vsakovrstne druge robce, cefirje, in sploh vso manufakturno blago kupiš vedno najbolj po ceni pri

Gospodarski zadrugi v Gornji Radgoni.

Velika izbira!

Dobra postrežba!

Obmejni Slovenci, širite svoje glasilo „MURSKO STRAŽO“

Hranilnica in posojilnica v Radincih

r. z. z. n. z.

obrestuje hranilne vloge po $3\frac{1}{2}\%$

daje posojila po $5\frac{1}{2}\%$

Uradni dnevi: vsaki četrtek, nedeljo od 9. do 12. ure dopoldne.

V hiši gospe dr. Höhn.

Poslužujte se tega domačega zavoda!

Belo nemško **jedilno sol**, v vrečah, kakor tudi **industrijsko sol**, **sladkor**, **bučno olje** itd. oddaja po najnižji ceni **Tvrda Anton Tonejc in drug Maribor** **Zahtevajte cene!**

Naznanilo!

Cenjenim gostilničarjem občin Gornja Radgona, Radenci, Mala Nedelja, Sv. Jurij ob Ščav. in Apače naznanjam, da sem

otvoril ZALOGO PIVA

Na razpolago bom imel vse vrste pivo. Najboljše črno marčno pivo 13 stopno, kakor pred vojno iz pivovarne Götz v Mariboru. Za shrambo piva imam dobro urejeno ledenico. Pivo se lahko dobi ob vsakem času od 5. marca naprej. Vsem gostilničarjem zgoraj omenjenih občin se vljudno priporoča

Ivan Vaupotič, gostilničar, Gornja Radgona.

POSOJILNICA V GORNJI RADGONI

r. zadr.
z. n. z.

Hranilne vloge

sprejme in jih obrestuje po najvišji obrestni meri. Obresti se pripisujejo koncem vsakega leta prez posebnega naročila h kapitalu. Hranilne knjižice drugih inzemskih denarnih zavodov se sprejemajo brez vseh stroškov kot hranilne vloge, ne da bi se njih obrestovanje prekinilo. Za nalaganje po pošti so strankam na razpolago položnice kr. pošto-čkovnega urada v Ljubljani št. 10.593. Rentni davek plačuje Posojilnica sama.

Posojila

na osebni kredit, na hipoteke, trgovske kredite in v tekočem računu daje pod najugodnejšimi pogoji. Izposoje tudi na zastavo vrednostnih papirjev. Dolgove pri drugih denarnih zavodih prevzema Posojilnica na sebe in dolžnih plačuje pri Posojilnici svoj dolg naprej. Stroški za to ne presegajo nikdar 10 kron. Prošnje za vkližbo novih, kakor tudi za izbris plačanih posojil dela Posojilnica brezplačno, stranka plača le koleke.

Uradne ure

so vsak delavnik od 8. do 12. ure dopoldne. Ob uradnih dnevih se sprejema in izplačuje denar.

Pojasnila

se dajejo, prošnje sprejemajo in vsi drugi uradi posli izvršujejo vsak delavnik od 8. do 12. ure dop.

..... **Uradni prostori so v lastni hiši, Glavna cesta št. 14, zraven kolodvora.**